IMIĘ I NAZWISKO……
PESEL ……

1. Na czym polega badanie radioizotopowe (scyntygraficzne) receptorów somatostatynowych?

Badanie radioizotopowe receptorów somatostatynowych polega na ocenie obecności w organizmie pacjenta tych receptorów za pomocą wprowadzanej do organizmu pacjenta specjalnej substancji, która gromadzi się w miejscach występowania tych receptorów, w tym w niektórych typach nowotworów.

Wprowadzana do organizmu pacjenta substancja - tektrotyd - to pochodna naturalnie występującego w organizmie człowieka hormonu somatostatyny. Połączona ona jest z pierwiastkiem promieniotwórczym, którym jest technet-99m (^{99m}Tc). Promieniowanie emitowane przez ten radioizotop wykrywane jest przez gamma-kamerę - urządzenie, które wykorzystywane jest do uzyskiwania obrazu w medycynie nuklearnej.

Po wykonaniu badania podana substancja jest eliminowana z organizmu oraz częściowo spontanicznie zanika, nie powoduje żadnych niekorzystnych następstw.

2. Jak przebiega badanie receptorów somatostatynowych?

Po rozmowie z pacjentem lekarz specjalista medycyny nuklearnej na podstawie skierowania, wywiadu i dotychczas wykonanych badań decyduje o sposobie wykonania badania.

Podstawowym sposobem wykonania takiej scyntygrafii jest badanie techniką całego ciała. W takim przypadku pacjent otrzymuje dożylnie opisaną powyżej substancję, a następnie oczekuje około 2-3 godziny w pracowni medycyny nuklearnej. Czas ten potrzebny jest, aby substancja zgromadziła się w miejscach występowania receptorów. Po tym czasie pacjent zostaje umieszczony pod gamma-kamerą za pomocą, której wykonuje się zdjęcia. Czas potrzebny na uzyskanie obrazów to około 20 minut.

Dodatkowo zasadne jest wykonanie radioizotopowego badania tomograficznego wybranego odcinka ciała pacjenta, połączonego ze zwykłą tomografią komputerową (tzw. technika SPECT/CT). Postępowanie takie podnosi wartość diagnostyczną badania, ponieważ umożliwia dokładniejszą ocenę uwidocznionych zmian, w szczególności położonych w jamie brzusznej. O wykonaniu takiego badania decyduje lekarz specjalista medycyny nuklearnej po wstępnej ocenie wcześniej uzyskanych obrazów. W ramach badania nie jest podawany kontrast radiologiczny. Wykonanie badania nieznacznie tomografii komputerowej nieznacznie zwiększa ekspozycję na promieniowanie jonizujące.

3. Jak przygotować sie do badania receptorów somatostatynowych?

Pacjent na badanie zgłasza się na czczo. Dodatkowo przez trzy dni przed badaniem obowiązuje dieta lekkostrawna, najlepiej półpłynna. W dniu poprzedzającym badanie należy przyjąć jedną saszetkę środka przeczyszczającego - Fortrans.

Jeśli pacjent posiada wyniki wcześniej wykonanych badań obrazowych (zdjęcie rentgenowskie, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny), wyniki badań histopatologicznych, historię leczenia szpitalnego, powinien dostarczyć kserokopię tych dokumentów.

Na badanie pacjent powinien zabrać ze sobą około 1-1,5 litra płynu do picia (najlepiej woda mineralna).

4. Jak postępować podczas i po badaniu radioizotopowym receptorów somatostatynowych?

W trakcie całego badania pacjent powinien przebywać w specjalnie wydzielonej poczekalni. W tym czasie powinien wypić przyniesiony ze sobą płyn oraz jak najczęściej oddawać mocz (pozwala to na usunięcie nadmiaru podanej substancji).

Wszelkie prawa do niniejszego dokumentu i zawartej w nim treści są zastrzeżone. Powielanie oraz udostępnianie osobom nieupoważnionym bez pisemnego zezwolenia Dyrektora lub Pełnomocnika ds. Zarządzania Jakością jest zabronione.

Po podaniu radioznacznika u części pacjentów może dojść do spadku poziomu glukozy we krwi (jest to naturalny efekt działania somatostatyny). Dlatego też, jeśli pacjent źle się poczuje w trakcie oczekiwania na badanie powinien to bezzwłocznie zgłosić personelowi.

Ważne! Pacjent po podaniu radioznacznika na pewien czas staje się źródłem promieniowania. Po badaniu pacjent powinien opuścić Zakład Medycyny Nuklearnej i udać się do domu. Przez około 24 godziny od podania znacznika pacjent powinien zminimalizować kontakt z innymi osobami, w szczególności z dziećmi oraz kobietami w ciąży. Po tym czasie promieniowanie w organizmie pacjenta zanika. Wskazane jest dalsze przyjmowanie zwiększonej ilości płynów w celu przyspieszenia procesu eliminacji radioizotopu z organizmu.

Badanie najczęściej nie wpływa na ogólne samopoczucie pacjenta, zdolności psychomotoryczne (np. prowadzenie pojazdów), nie wymaga przerwania przyjmowania leków po badaniu.

5. Czy badanie radioizotopowe receptorów somatostatynowych jest bezpieczne?

Podawany dożylnie radioznacznik jest dobrze tolerowany przez organizm, najczęściej nie obserwuje się po jego podaniu działań niepożądanych ani alergicznych.

Badanie radioizotopowe receptorów somatostatynowych wiążę się z ekspozycją na promieniowanie jonizujące podobnie jak badanie tomografii komputerowej czy zdjęcie rentgenowskie.

Wielkość efektywnej dawki skutecznej, jaką otrzymuje pacjent od promieniowania podczas badania scyntygraficznego jest zazwyczaj znacznie mniejsza niż pochłaniana podczas tomografii komputerowej. Dla porównania można również podać, że dawka otrzymana przez pacjenta podczas badań scyntygraficznych jest zbliżona do dawki promieniowania jonizującego, jaką otrzymuje człowiek od środowiska naturalnego ciągu kilkunastu miesięcy życia.

6. Jakie są przeciwwskazania do wykonania badania radioizotopowego receptorów somatostatynowych?

Badanie nie wolno wykonywać u kobiet w ciąży. Pacjentki w wieku rozrodczym powinny w razie wątpliwości wykonać test ciążowy przed zgłoszeniem sie na badanie.

W przypadku karmienia piersią przerwanie karmienia nie jest wymagane, ale zalecane jest odciągnięcie pierwszej porcji pokarmu laktatorem i wyrzucenie jej, w miarę możliwości powstrzymanie sie od karmienia przez 24 godziny od badania.

7. Czy istnieje możliwość wykonania innych badań zamiast proponowanego badania radioizotopowego receptorów somatostatynowych?

W przypadku niemożności wykonania badania scyntygraficznego można rozważyć wykonanie innego badania (o ile nie ma przeciwwskazań) mogącego częściowo lub całkowicie zastąpić badanie scyntygraficzne np.: badania rtg, tomografię komputerową (TK), przeprowadzić obrazowanie za pomocą rezonansu magnetycznego oraz badanie za pomocą pozytonowej tomografii emisyjnej (PET/CT).

8. O czym pacjent powinien poinformować lekarza przeprowadzającego badanie?

Przed rozpoczęciem badania lekarz rozmawia z pacjentem, odbiera zgodę na badanie oraz przeprowadza wywiad.

Należy przede wszystkim poinformować lekarza o aktualnych dolegliwościach, innych chorobach, przyjmowanych na stałe lekach, przebytych urazach oraz zabiegach operacyjnych.

Rozmowa z lekarzem jest także czasem dla pacjenta, w którym może zadawać pytania i rozwiać swoje wątpliwości dotyczące badania. Pacjent ma nieograniczone prawo zadawania pytań dotyczących celu, sposobu przeprowadzania badania oraz związanego z nim ryzyka. Dlatego w razie jakichkolwiek wątpliwości prosimy pytać o wszystko, co chciałby/łaby Pan/Pani wiedzieć w związku z planowanym badaniem.

Wszelkie prawa do niniejszego dokumentu i zawartej w nim treści są zastrzeżone. Powielanie oraz udostępnianie osobom nieupoważnionym bez pisemnego zezwolenia Dyrektora lub Pełnomocnika ds. Zarządzania Jakością jest zabronione.

OŚWIADCZENIE PACJENTA/PACJENTKI (LUB OPIEKUNA PRAWNEGO)

Po zapoznaniu się z powyższymi oraz przekazanymi mi przez lekarza informacjami oświadczam, że:

- otrzymałem/am pełne informacje dotyczące proponowanej metody diagnostycznej, jej celu, sposobu przeprowadzenia oraz spodziewanych rezultatów,
- otrzymałem/am informacje dotyczące alternatywnych metod diagnostycznych,
- poinformowano mnie o ryzyku związanym z przeprowadzeniem badania, w tym w szczególności z ryzykiem związanym z ekspozycją na promieniowanie jonizujące, którego jestem w pełni świadomy/a,
- zapewniono mi nieograniczoną możliwość zadawania pytań dotyczących proponowanej procedury diagnostycznej oraz udzielono mi na nie wyczerpujących odpowiedzi,
- otrzymane informacje są dla mnie w pełni zrozumiałe.

Wyrażam świadomą, dobrowolną zgodę na wykonanie u mnie (mojego dziecka, podopiecznego) badania radioizotopowego receptorów somatostatynowych, w tym na badanie SPECT/CT (tomografia komputerowa).

Dotyczy kobiet: Oświadczam, że nie jestem w ciąży. Jestem świadoma postępowania w przypadku karmienia piersią.

.....

czytelny podpis pacjenta (także nieletniego, jeśli ukończył 16 lat) oraz/lub opiekuna prawnego

Data, pieczątka i podpis lekarza ____ / ____ / _____

Nie wyrażam zgody na wykonanie u mnie (mojego dziecka, podopiecznego) badania radioizotopowego receptorów somatostatynowych. Równocześnie oświadczam, że zostałem/am poinformowany/a o możliwych negatywnych konsekwencjach takiej decyzji dla mojego zdrowia i życia oraz przebiegu dalszego leczenia i jestem ich świadomy/a.

.....

czytelny podpis pacjenta (także nieletniego, jeśli ukończył 16 lat) oraz/lub opiekuna prawnego

Data, pieczątka i podpis lekarza ____ / ____ / _____

Wszelkie prawa do niniejszego dokumentu i zawartej w nim treści są zastrzeżone. Powielanie oraz udostępnianie osobom nieupoważnionym bez pisemnego zezwolenia Dyrektora lub Pełnomocnika ds. Zarządzania Jakością jest zabronione.